

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 214/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátska kancelária, Piešťanská 3, Trnava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 To 9/2022 z 22. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 To 9/2022 z 22. novembra 2022. Požaduje ďalej, aby bol rozsudok najvyššieho súdu vo vzťahu k nemu zrušený. Domáha sa napokon náhrady trov právneho zastúpenia advokátom v sume 424,80 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva nasledovný skutkový stav veci:

3. Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) č. k. BB-4T/12/2020-20118 z 22. apríla 2022 bol sťažovateľ uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), c) a d), ods. 2 písm. a) a c) a ods. 4 písm. c) s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v rozsudku, pričom mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 21 rokov a 8 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

4. Proti rozsudku špecializovaného súdu podal sťažovateľ hneď po jeho vyhlásení odvolanie, ktoré odôvodnil podaním z 29. júna 2022.
5. Rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 2 To 9/2022 z 22. novembra 2022 bol rozsudok špecializovaného súdu vo výroku o vine v časti I v bode 2 zrušený a sťažovateľovi bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 21 rokov a 8 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.
6. Rozsudok najvyššieho súdu bol sťažovateľovi doručený 27. januára 2023.
7. Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ nepodal proti rozsudku najvyššieho súdu č. k. 2 To 9/2022 z 22. novembra 2022 dovolanie.

II. Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ považuje za vhodné zopakovať obhajobnú argumentáciu uplatnenú v jeho odvolaní proti rozsudku špecializovaného súdu. Robí tak preto, lebo podľa právneho názoru ústavného súdu je potrebné komplexne posudzovať rozhodnutia všeobecných súdov vydané v priebehu príslušného súdneho konania.
9. Sťažovateľ v odvolacom konaní predovšetkým namietal nepreskúmateľnosť rozsudku špecializovaného súdu, ktorý obsahuje rozporuplné tvrdenia s neprehľadnými závermi vyvodенými z veľkej časti z nepreukázaných skutočností (teda z domniek), pričom dôkazy nie sú hodnotené vo vzájomných súvislostiach.
10. Špecializovaný súd v úvode výrokovej časti na strane 2 rozsudku dospel k záveru, že sťažovateľ pracoval pre organizovanú skupinu od roku 2016 do septembra 2017.
11. V bode 2 výrokovej časti na strane 4 rozsudku sa uvádza, že [REDACTED] vyrábal metamfetamín spolu so sťažovateľom [REDACTED], pričom špecializovaný súd tento záver vo vzťahu k sťažovateľovi bližšie nekonkretizuje v tom, v akom období, koľkokrát a v akom rozsahu malo k výrobe metamfetamínu dochádzať.
12. V bode 2 výrokovej časti na strane 7 rozsudku špecializovaný súd tvrdí, že sťažovateľ [REDACTED] spolu s ostatnými obžalovanými za obdobie rokov 2015, 2016, 2017 a 2018 zabezpečil prekurzory (tabletky) na výrobu metamfetamínu (pervitínu) s hmotnosťou 1557,9 kg, pričom bolo vyrobených najmenej 60 kg metamfetamínu v celkovej hodnote najmenej 4 781 600 eur.
13. Z odôvodnenia rozsudku špecializovaného súdu je možné zistiť, že vychádzal z výpovede sťažovateľa z 26. novembra 2019, hoci na hlavnom pojednávaní takýto dôkaz vykonaný nebol. Naproti tomu sa nebral do úvahy dôkaz výpovedou sťažovateľa z 3. septembra 2019, ktorá bola na hlavnom pojednávaní 28. septembra 2020 prečítaná podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku, pričom v súvislosti s touto výpovedou špecializovaný súd paradoxne uviedol, že sťažovateľ v prípravnom konaní odmietol vypovedať, čo však nie je pravda.
14. Špecializovaný súd v odôvodnení rozsudku z výpovede svedka [REDACTED] na hlavnom pojednávaní konanom 24. augusta 2021 zistil, že podľa jeho výpovede varil sťažovateľ drogy pre [REDACTED]. Pritom svedok doslova povedal, že drogy bral od [REDACTED] a podľa neho si to dal

uvariť do Trnavy sťažovateľovi. Svedok [REDAKOVANÉ] nekonkretizoval, na základe čoho dospel k takému záveru, a ani bližšie neuviedol, kedy to mal dať [REDAKOVANÉ] uvariť a o aké množstvo malo ísť.

15. Z výpovede svedka [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní konanom 24. augusta 2021 špecializovaný súd tendenčne vybral časť, podľa ktorej svedok [REDAKOVANÉ] o sťažovateľovi vedel, že varí. V skutočnosti svedok [REDAKOVANÉ] uviedol, že čo sa týka sťažovateľa, bol s ním vo výkone trestu, vie, že varil, nevie však, pre koho.

16. Z výpovede svedka [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní konanom 26. augusta 2021 špecializovaný súd vybral časť, podľa ktorej v roku 2017 zháňal [REDAKOVANÉ] variča, aby ho tento naučil variť pervitín a začal s ním variť sťažovateľ, s ktorým sa [REDAKOVANÉ] po 2 až 3 mesiacoch pohádala a rozišli sa. Oboch videl variť pervitín asi 2 až 3-krát. Na tomto hlavnom pojednávaní svedok [REDAKOVANÉ] tiež uviedol, že [REDAKOVANÉ] a sťažovateľ sa pohádali zhruba začiatkom roka 2018. Nevedel sa presne vyjadriť, v akých množstvách varili [REDAKOVANÉ] a sťažovateľ pervitín, ale vedel, že to bolo len v malých množstvách.

17. Z týchto dôkazných prostriedkov špecializovaný súd vyhodnotil skutkový záver uvedený vo výrokovej časti rozsudku, pričom v odôvodnení k tomu na stranách 83 a 84 uviedol, že sťažovateľ spolu s ostatnými je usvedčovaný aj výpoveďou [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní konanom 24. a 25. novembra 2020. Prítom svedok [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní uviedol, že sťažovateľa nepozná.

18. Na strane 88 odôvodnenia rozsudku špecializovaný súd uviedol, že sťažovateľ je priamo usvedčovaný výpoveďami [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], z ktorých vyplýva, že sťažovateľ bol varičom pervitínu, pričom tabletky na jeho výrobu zabezpečoval [REDAKOVANÉ] cez [REDAKOVANÉ]. Špecializovaný súd zdôraznil, že najmä svedok [REDAKOVANÉ] bol 2 až 3-krát prítomný pri varení pervitínu [REDAKOVANÉ] a sťažovateľom.

19. Tento záver je v rozpore s vykonanými dôkazmi.

20. Svedok [REDAKOVANÉ] povedal, že vedel, že sťažovateľ varí (neuviedol, pre koho). Svedok [REDAKOVANÉ] sa len domnieva, že sťažovateľ varil pre [REDAKOVANÉ]. Svedok [REDAKOVANÉ] vypovedá v podstate zhodne ako sťažovateľ, ktorého výpoveď z 3. septembra 2019 špecializovaný súd vôbec nevzal do úvahy.

21. Sťažovateľ v podanom odvolaní poukázal aj na celkom zjavný logický rozpor vyplývajúci priamo z výrokovej časti rozsudku, keď sa na jednej strane tvrdí, že sťažovateľ pracoval pre organizovanú skupinu od roku 2016 do septembra 2017, no na druhej strane sa uvádza, že sťažovateľ pracoval spolu s ostatnými trestne stíhanými osobami v období rokov 2015, 2016, 2017 a 2018.

22. Vzťah sťažovateľa k organizovanej skupine nebol preukázaný žiadnym dôkazom a neexistuje v tomto smere nič, čo by dokazovalo vedomosť sťažovateľa o organizovanej skupine, ale ani o jeho činnosti pre nejakú organizovanú skupinu.

23. Sťažovateľ nedostal odpoveď ani na otázku, ako môže špecializovaný súd v rozsudku tvrdiť, že sa za obdobie rokov 2015, 2016, 2017 a 2018 podieľal na výrobe metamfetamínu v hodnote najmenej 4 781 600 eur, keď zároveň uvádza skutkové zistenie, podľa ktorého sťažovateľ bol

členom skupiny len od roku 2016 do septembra 2017. Už tu je zreteľný problém rozsudku, pretože špecializovaný súd ani na základe vlastných úvah nedokáže presne identifikovať obdobie, v ktorom mala byť droga vyrábaná a v akom množstve počas obdobia tvrdeného členstva sťažovateľa v organizovanej skupine od roku 2016 do septembra 2017.

24. V rámci hlavného pojednávania konaného 26. augusta 2021 sa k otázke drog vyjadril len svedok [REDAKOVANÉ] a uviedol, že bol 2 až 3-krát prítomný pri tom, ako sťažovateľ varil pervitín so [REDAKOVANÉ] avšak nevie, v akom množstve, s tým, že to boli len malé množstvá. Nič iné k sťažovateľovi v tomto smere neuviedol, a to ani po prečítaní častí jeho výpovedí z prípravného konania z 2. júla 2019 a zo 7. augusta 2019, keďže prečítané časti týchto výpovedí sa netýkali sťažovateľa. Výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] je pritom v súlade s výpoveďou sťažovateľa z 3. septembra 2019, ktorá nebola na hlavnom pojednávaní prečítaná.

25. Toto sú všetky relevantné dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní v súvislosti so sťažovateľom.

26. Za konanie popísané svedkom [REDAKOVANÉ] a samotným sťažovateľom bol už sťažovateľ odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 34 T 74/2018 z 27. novembra 2018, pričom v skutkovej vete je obsiahnuté obdobie od januára 2017 do 11. apríla 2018.

27. Sťažovateľ sa domnieva, že špecializovaný súd si povyberal len to, čo sa mu hodilo do vopred zvoleného skutkového záveru, a to bez akéhokoľvek vyhodnotenia jednotlivých výpovedí, ako aj bez vysvetlenia, z akých dôvodov niektoré časti týchto výpovedí akceptuje a niektoré zas nie. Takýto postup všeobecného súdu je neprípustný. Špecializovaný súd si vopred zvolil určitú predstavu o sťažovateľovi a jeho konaní a na základe toho posudzoval dôkazy. Predviedol pritom priam ukážkovú selekciu dôkazov a zameral sa len na preukázanie verzie, podľa ktorej sťažovateľ skutok spáchal.

28. Najvyšší súd sa odvolaním sťažovateľa nezaoberal, nevysvetlil ani, prečo sa ním nezaoberal, iba jednoducho na odvolanie sťažovateľa žiadnym spôsobom nereagoval.

29. Meno a priezvisko sťažovateľa je v odvolacom rozsudku najvyššieho súdu spomenuté len vo výrokovej časti rozsudku a na stranách 59 až 66, kde sa citujú doslovné časti odôvodnenia rozsudku špecializovaného súdu.

30. Tým je dané, že sťažovateľ nedostal odpovede na zásadné obhajobné námietky uvedené v odvolaní. Sťažovateľ najmä nevie, ako dospel najvyšší súd k záveru, že sa za obdobie rokov 2015, 2016, 2017 a 2018 podieľal na výrobe metamfetamínu v hodnote najmenej 4 781 600 eur a čo má dokazovať jeho vedomosť o organizovanej skupine alebo jeho činnosť pre organizovanú skupinu definovanú v rozsudku.

31. Sťažovateľovi bol uložený vysoký trest odňatia slobody, čo si vyžaduje relevantnú argumentáciu a primerané vysvetlenie, prečo.

32. Zároveň sa vyžaduje vysporiadanie sa aspoň s jeho relevantnými obhajobnými námietkami, čo sa však nestalo. Z rozsudku najvyššieho súdu sa skutočne javí, ako keby sa sťažovateľ v konaní nebránil, pretože najvyšší súd na jeho obranu uplatnenú v dôvodoch odvolania ani len náznakom nereagoval. Takýto postup je v rozpore s ustanovením § 168 ods. 1 Trestného poriadku. Je ústavné

neakceptovateľné, ak sa odvolací súd nezaobrá vo svojom rozhodnutí odvolacími námietkami odvolateľa, ale v podstate ani s ním individuálne ako s obžalovaným jednotlivcom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

33. Ústavný súd dospel k právnemu záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľa je neprípustná.

34. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

35. Podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

36. Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

37. Ústavný súd predovšetkým poznamenáva, že sťažovateľ sa otázkou možnosti podať dovolanie (otázkou prípustnosti dovolania v danom prípade) vôbec v ústavnej sťažnosti nezaobrá, z čoho zrejme vyplýva, že podľa jeho názoru v danom prípade podanie dovolania do úvahy neprichádzalo.

38. Tento predpokladateľný záver sťažovateľa nepovažuje ústavný súd za akceptovateľný.

39. Jadrom argumentácie sťažovateľa je tvrdenie, podľa ktorého najvyšší súd na jeho konkrétnu obhajobnú argumentáciu obsiahnutú v podanom odvolaní nijakým spôsobom (ani len v náznakoch) nereagoval (pozri body 27 až 31), hoci vzhľadom na ustanovenie § 168 ods. 1 Trestného poriadku bolo jeho povinnosťou v odôvodnení odvolacieho rozsudku uviesť, inter alia, ako sa vyrovnal s obhajobou, a to aspoň vo vzťahu k tým obhajobným námietkam, ktoré bolo potrebné považovať za relevantné.

40. Vzhľadom na takto konštruovanú argumentáciu sťažovateľa dospieva ústavný súd k záveru o neprípustnosti ústavnej sťažnosti v danom štádiu konania, pretože na základe (prinajmenej niektorých) argumentov uvedených v ústavnej sťažnosti mal sťažovateľ využiť možnosť ochrany označených práv podaním dovolania, o ktorom by v rámci všeobecného súdnictva mal rozhodovať najvyšší súd ako dovolací súd v päťčlennom senáte.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Ľuboš Szigeti
predseda senátu